

BİLAL-İ HABEŞİ (R.A.) KİMDİR?

Bilal-i Habeşî radiyallahu anh Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in müezzini olarak meşhur olmuştur. O, açıktan Müslüman olduğunu söyleyen ilk yedi kahraman sahabiden birisidir. Mekke'de köle olarak bulunuyordu. İslâm'a girdiği için çok eza ve cefa çekti. Yapılan zulüm ve işkencelere meydan okurcasına sabretti. İnancından vazgeçmedi. Korku ve şiddetlerle alay ederek kahramanlaştı. Unutulmayan yiğitlerden oldu.

Asırlar geçti yine onun ismi unutulmadı. Milyonlarca Müslüman, çocuğuna Bilal adını verdi. Yeryüzünde Müslümanların ibadethaneleri, camileri onun sadasıyla çınladı. Ezan-ı Muhammedî okundukça hep o anıldı. Camilerde ona makam yapıldı. “*Ya Hazreti Bilal-i Habeşî*” (r.a.) diye yazılar yazıldı. Hat levhaları asıldı.

MÜSLÜMANLARIN PAROLASI

Şirk toplumuna karşı direnme söz konusu olunca onun azmi, sabrı, sebatı, direnci ve iradesindeki kuvvet hep akla geldi. Ağır işkenceler altında söylediği “**Ehad (Bir)... Ehad (Bir)..**” sözcüğü adeta Müslümanların parolası oldu. O sözleri bir marş haline getirdi Bilal.

O aslen Habeşistan'lıdır. Babasının adı Rebah, annesinin ki, Hamame'dir. 581 m. tarihinde Mekke-i Mükerrreme'de Cumahoğulları kabilesi içinde dünyaya geldi. Kader onu Ümeyye ibni Halef'e köle yaptı. Annesi de bu kabilede cariyeye olarak bulunuyordu. Hz. Ebû Bekir (r.a.) vasıtasıyla İslâm'la şereflendi. Onun İslâm'a girişi şöyle oldu:

Bilal son derece mert ve dürüst davranışlıydı. Ümeyye onu sık sık ticaret kervanıyla tek başına gönderirdi. Bir ticari seferde Ebû Bekir ile beraber oldu. Ebû Bekir'in gördüğü rüyanın yorumunu rahipten birlikte dinledi. Ahir zaman nebîsinin Mekke'den çıkacağını duydu. Bunu kulağına küpe etti. O nura kavuşmak için bekledi... Bekledi... Çok da güzel sesi vardı. Düğün ve şenliklerde aranan bir kimseydi. Ümeyye onu yanından hiç ayırmazdı.

Yeni dinin geldiği günlerdi. Bilal de kervanla bir seferden dönmüştü. Kulağı sesteydi. Yeni dinin peygamberi kimdi? Bir gece yarısı Ebû Bekir Bilal'e çıka geldi. Peygamberin Abdullah'ın oğlu Muhammed olduğunu, kendisinin de İslâm'a girdiğini anlattı. Bilal o neye davet ediyor diye sordu. Hz. Ebû Bekir (r.a.) da: “*O, her şeyin yaratıcısı Allah'a ibadet etmeye davet ediyor. Onun davet ettiği dinde üstünlük ancak iman ve kulluk iledir.*” diye cevap verdi. Bu dine nasıl gireceğini sordu. Hz. Ebû Bekir (r.a.) ona anlattı. Bilal-i Habeşî de derhal kelime-i şahadet getirerek İslâm'la şereflendi.

BİLAL-İ HABEŞİ'NİN İŞKENCEYE UĞRAMASI

O, yeni bir dünyaya doğmuştu. Bundan sonra hayatında bambaşka bir safha başladı. Hiç kimseden korkmadan, çevrem yok, beni kim müdafaa eder, kim bana arka çıkar demeden İslâm'a girdiğini açıktan ilan etti.

Onun Müslüman olduğunu duyan Ümeyye ibni Halef büyük bir dehşete kapıldı. Ne yapacağını şaşırды. Kendisine danışmadan o nasıl yeni dine girebilirdi? Kendi kendine nasıl İslâm'ın açıktan ilan edebilirdi. Bir türlü hazmedemedi. Kalbi kaskatı kesilmiş vahşet ve zulmet içerisinde olan insan imanın tadını nereden bilecekti? Yapacağı tek bir şey vardı. O da zulüm ve işkençe...

Ümeyye, Bilal-i Habeşî (r.a.)'ı yeni dininden döndürmek için var gücüyle en ağır işkenceleri yapmaya başladı. Yoruluncaya kadar dövdü. Çölün o kızgın kumlarında öğle sığağında yatırıp sürüdü. Göğsüne büyük kaya parçaları koyarak o kızgın kumda saatlerce yatırdı. Putlarının adını söyletebilmek için neler yaptıysa fayda vermedi. O gözleri yıldız gibi parlayan Habeş'li köle şimdi karşısında imanda azmin ve iradenin mücesssem heykeli olarak devamlı Allah, Allah diyordu. Onlar lat ve Uzza dedi. Bilal “*Ehad (Bir).. Ehad (Bir)..*” dedi. Onlar ısrar etti. Bilal onlarla alay edercesine; “*Benim dilim onu söyleyemiyor.*” dedi. Zulümleri ve işkenceleri arttıkça arttı. Gece gündüz devamlı vahşiliklerini Bilal üzerinde sergilediler. Bilal'in boynuna ip takip çocukların eline verdiler. Onu sokaklarda dolaştırdılar. Amma ne çare? Ne mümkün zulüm ile bîdat ile gönülden imanını çıkartmak... O hep “*Ehad... Ehad...*” diyordu. Bilal'in parolası, marşı olmuştu bu kelimeler... Ümeyye ve avanesi çaresiz kaldılar. Ne yapacaklarını bilemediler? Bilali dininden döndüremediler. Ne iman!.. Ne kuvvet!.. Ne cesaret!.. Ne sebat!.. Ne kahramanlık bu!.

Bilal'e yapılan işkencelere iki Cihan Güneşi Efendimiz pek üzülmüyordu. Bir gün Hz. Ebû Bekir (r.a.)'e Bilal'in durumunu sordu ve ona yapılanlara çok üzüldüğünü söyledi.

Allah Teâlâ'nın hakkında ayet indirerek şerefini tebçil ettiği o büyük insan, Peygamberin can dostu, yar-ı garı (mağarada arkadaşı) Hz Ebû Bekir (r.a.) derhal Fahri Kainat (s.a.)'ın yanından kalktı ve Bilal'e işkençe yapılan yere gitti. Ona yapılan zulmü görünce dayanamadı. Bütün servetini vermek pahasına da olsa. Bilal kardeşini bu işkenceden kurtarmalıydı. Ümeyye'ye “*Değerinden fazlasını al onu serbest bırak...*” dedi. Ümeyye parayı duyunca rahatladı. Teklifi hemen kabul etti. Al götür dedi. Ebû Bekir (r.a.) Bilal-i Habeşî (r.a.)'ın koltuğuna girerek kaldırdı. Ağır ağır yürümeye başlayınca Ümeyye “*Eğer onu sadece bir tek okıyyeye (12 dirhem) satın almaya razı olsaydın yine de*

sana satardım. diye laf attı. Hz Ebû Bekir (r. a.) da ‘Vallahi’ Sen onu, yüz okiyye karşılığında satmaya razı olsaydın, o parayı yine de öderdim... ‘ dedi.

Ne sevgi dolu, coşkulu bir kardeşlik!.. Ne cömertlik!.. Ne insan kadri bilirlilik!.. Ne büyüklük!.. Ümeyye bu cevap karşısında sanki dilsiz kaldı... Kininden kibriden çatladı... Gururuna yediremedi. Bir köleye bu kadar hürmet etmek ne demektir anlayamadı!.. İslâm kardeşliği hep böyle miydi?.. Ne güzeldi bu kardeşlik Allah’ım bizim insanımıza da böylesi bir kardeşlik nasib et!..

Hz. Ebû Bekir (r a) Bilal-i Habeşî (r.a.)’ı Resûlullah (s.a.) Efendimizin huzuruna götürdü. Orada da büyüklüğünü gösterdi. *Ya Resulallah! Bilal’i bugün Allah rızası için azad ettim.*” dedi. Resûl-i Ekrem (s. a.) Efendimiz bu hareketinden pek memnun oldu. Ebû Bekir (r.a.)’e dua buyurdu.

Bu kardeşlik, bu hizmet, bu cömertlik, karşılıksız kalır mıydı hiç? O sırada Cebrail aleyhisselam geldi. “**Velleyli**”süresinin 17 ve 18 ayetlerini getirdi. Allah Teâlâ “**Temizlenmek üzere malını hayra veren iyiler ondan (ateşten) uzak tutulur.**” mealindeki ayetleriyle onu müjdeledi. Bilal-i Habeşî (r.a.) artık hürdü. İstedığı gibi hareket edebilirdi. O hayatı boyunca Resûlullah(sa) Efendimizden ayrılmadı. Abdest suyunu taşıdı. Sevgili Peygamberimizin şahsî ihtiyaçlarını karşıladı. Evine lazım olan şeyleri dışarıdan alıp getirdi. Savaşlarda geceleri koruma görevlisi oldu. Gündüzleri de gölgelenmesini sağladı. Hazarda seferde müezzinliğini yaptı.

İLK EZAN

O, İslâm’ın ilk müezzini olma şerefine erdi. sül-i Ekrem (s.a.) Efendimizin emriyle, Hicretin birinci yılında ilk ezanı okudu. Tatlı ve gür sesliydi. Ezan okumağa başlayınca yolda yürüyen Yahudi dahi dinlerdi. Herkes sesine ve namelerine hayrandı. Birgün sabah ezanını okurken “*es-Salatu hayriün minen-nevm -Namaz uykudan hayırlıdır.*” ibaresini eklemişti. Sevgili Peygamberimiz bundan memnun oldu ve her sabah söylemesine izni verdi. Bu hatırası böylece bugünlere ulaştı...

O, cihaddan da hiç geri kalmadı. Bedir Gazvesi başta olmak üzere bütün gezvelere katıldı. Bedir’de kendisine işkence yapan Ümeyye İbni Halef’in öldürülmesini sağladı. Onu kibir ve gururuyla, kin ve gayzıyla cehenneme yuvarladı.

Mekke fethi günü Resûlullah (s.a.) Efendimizle birlikte Kabe’nin içine girdi. Yine o sevgilinin emriyle Kabe’nin damına çıktı ve fetih ezanını okudu. Tevhid kelimesi onun gür ve yanık sesiyle Mekke semalarında dalgalandı.

Ne büyük mutluluk bu Allahım!.. nereden nereye!.. Dün bu topraklarda senin adını söyleyebilmek için zulüm gören, işkenceler altında inleyen Bilal, bugün Kabe’den Senin adını bütün dünyaya ilan edercesine ezan okuyor... Putlar devriliyor şirkin karanlıkları İslâm’ın nuruyla dağılıyor... Şefkat ve merhamet abideleri sahabiler büyük bayram yapıyor... Herkes serbest diyor. Sevgili Peygamber Müşrikler şaşkın ve mahcup. Kendini yenen koşuyor İslâm’a. Nefsini yenemeyen kin ve gayızlarıyla baş başa kalıyor...

Ey yüceler yücesi Allah’ım! Böylesi bayramları bizlere de nasib et. Müslümanları izzet ve şerefine erdir. Bilal’in bu tatlı sadasını kıyamete kadar devam ettir.

EN HÜZÜNLÜ EZAN

Bilal-i Habeşî (r.a.) iki Cihan Güneşi Efendimiz dar-ı bekaya göç edince ezan okuyamaz olmuştu. Hatta Medine-i Munevvere’de dahi dolaşamaz olmuştu. Resûlullah (s.a.)’e muhabbetinden hergün gözyaşı döküyordu. Onun ayrılığına dayanamadı. Medine-i Munevvere’de kalmağa tahammül edemedi. Ebû Bekir (r.a.) halife secilince ona müracaat etti ve şöyle dedi: “Ben, Resûlullah (s.a.)’ın mü’minin en faziletli ameli, Allah yolunda cihaddır.” dediğini duymuştum. Bu sebeple cihad etmek üzere Şam’a gitmek istiyorum dedi. Fakat izin çıkmadı. Ama ezan da okuyamadı. Hz. Ömer (r.a.) devrinde izin verildi. Şam’a gitti İslâm ordusuna katıldı ve cihada başladı.

Birgün rüyasında sevgili Peygamberimizi gördü. “*Beni ziyaret etmeyecek misin?*” buyurduğunu duyunca Medine’ye geldi. Hz. Hasan ve Hüseyin (r.anhüm)’ün ısrarı üzerine bir sabah ezanı okudu. Ezana başlayınca, Ehl-i Medine yollara döküldü. Onu tatlı sesinden tanıdılar çoluk çocuk Mescide koştu. Bilal-i Habeşî (r. a.) ezan’a başlamıştı ama “**Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah**” derken kendini tutamadı. Hüngür hüngür ağladı. Resûlullah (s. a.)’ın o saadetli günlerini hatırladı. Dünyada bir daha ele geçmeyecek o güzel hatıralar gönlünde canlandı. Ağlayarak, durarak ezanı zor bitirdi. Medinelileri de kendisiyle birlikte ağlattı. Onun son okuduğu ezan bu oldu. Sevgili Peygamberimizin ayrılığına, hasretine dayanamayan Bilal tekrar Şam’a döndü. O mübarek belde Şam-ı Şerifte 641 m. senesinde ahirete göç eyledi. Kabri, Şam’da Babussağîr kabristanlığındadır. Rabbimizden şefaatlerini niyaz ederiz. Amin.